

Konstancija Krūze, drošības aprocēs radītāja

«Izvēlējos strādāt pie šī projekta, jo tas varēja apdraudēt cilvēku brīvību. Krīzē parādījām, ka esam apzinīgi pilsoņi – ja veidojam šādu drošības aproci, tas jādara tā, lai risinājums nekļūtu par vēl vienu problēmu,» uzskata studente Konstancija Krūze

STUDENTU komanda Konstancijas Krūzes vadībā izveidojusi īpašu aproci koronavīrusa inficētajiem, lai mediķi varētu attālināti uzraudzīt lietotāja pulsu un temperatūru, bet policija – atrašanās vietu. Projekts tapis Latvijas augstskolu triecienprogrammas *CrisisLab* ietvaros un atzīts par labāko inženiertehnisko risinājumu kategorijā. Aproci nākotnē iespējams aprīkot arī ar ierīci, kas mēra skābekļa līmeni asinīs. Tas būtu svarīgi koronavīrusa pacientiem.

Taču Konstancija, Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) otrā kursa vadības zinību studente, uzsver, ka aprocē ir tikai daļa no sistēmas prototipa, kas tapis attālinātā komandas darbā. Liela loma bijusi arī topošajiem juristiem un programmētājiem, kas pārstāvēja gan RTU, gan Latvijas Universitāti.

«Komandā bija inženieris, kurš jau bija strādājis pie šādām aprocēm, tāpēc tehniskais risinājums bija gatavs trijās dienās,» viņa atklāj. «Tehnoloģijas to atļauj realizēt, bet svarīgi atcerēties – lai arī pašlaik ir ārkārtējā situācija, mēs dzīvojam demokrātiskā valstī, un jāsaglabā pilsoņu brīvība. Mums neder tādi risinājumi kā Ķīnā.»

Ja šādu sistēmu realizētu, informāciju šifrētā veidā sūtītu uz drošiem serveriem,

«Esmu dzimusi vēl PSRS. Tā bija valsts, kurā labi cilvēki darīja sliktas lietas. Man gribas palīdzēt veidot sistēmu, kas kalpotu cilvēkiem un darītu labu»

kur tā būtu pieejama tikai tiem, kam nepieciešama. Ziņām par pacienta veselību varētu piekļūt tikai medicīnas darbinieki, un tās tiktu automātiski dzēstas pēc 14 dienām. Atrašanās vieta ar 2,5 metru precizitāti būtu zināma tikai policijai un tiktu dzēsta pēc

vienas dienas, ja netiktu konstatēts pārkāpums.

Līdzīgas sistēmas ieviestas Polijā un Čehijā. Varētu pievienoties tām, taču lielāka sabiedrības uzticība būtu sistēmai, kurā paši izstrādājam noteikumus un glabājam savu pilsoņu datus, uzskata studente.

«Esmu dzimusi vēl PSRS,» saka Konstancija, kura paralēli studijām vakara maiņā strādā par iepirkumu speciālisti būvniecības uzņēmumā. «Tā bija valsts, kurā labi cilvēki darīja sliktas lietas. Man gribas palīdzēt veidot sistēmu, kas kalpotu cilvēkiem un darītu labu.»

Projekts radīts pēc Nacionālo bruņoto spēku aicinājuma, taču, vai to ieviesīs dzīvē, nav zināms. Preses dienestā paskaidroja, ka tā bijusi tikai ideja, ko triecienprogrammas organizatoru uzrunāti bruņoto spēku pārstāvji minējuši kā perspektīvu pētījumu virzienu. Taču šādas sistēmas izstrāde būtu vairāk iekšlietu vai veselības aizsardzības iestāžu kompetencē. Balvā komanda saņēmusi 5000 eiro. RTU arī piedāvājusi divus grantus 5000 un 3000 eiro vērtībā darba turpināšanai, taču komanda atteikusies – nepieciešamas krietni lielākas summas, vismaz simt tūkstoši. Piemēram, drošības apsvērumu dēļ sistēmas turpmākai izstrādei vairs neder publiskas studentiem pieejamas platformas. Taču prototips ir gatavs. ●

— Mārtiņš Galenieks